

30
ΧΡΟΝΙΑ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

newsletter 04

Υπεύθυνος έκδοσης:

Αντώνης Παπαδόπουλος,

Καλλιτεχνικός διευθυντής Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

Αρχισυνταξία:

Κώστας Κωνσταντινίδης & Κατερίνα Πολύζου

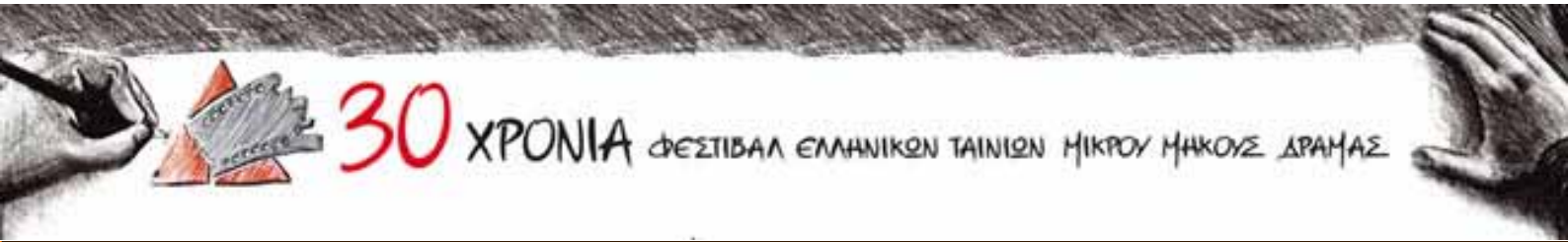
Σχεδιασμός:

Αλέξης Κουβαριτάκης

Τηλ. Επικοινωνίας: 2521026621 & 21263

Φαξ: 2521027093

e-mail: press-fest@dra.forthnet.gr

Αντώνης Παπαδόπουλος

Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Φεστιβάλ

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας: Ένα γεγονός που ξεκίνησε η Κινηματογραφική Λέσχη πριν από 30 χρόνια, το αγκάλιασε ο Δήμος, μετά ήρθε και το Υπουργείο Πολιτισμού, το κατέκτησε η πόλη. Αν και εδρεύει στην περιφέρεια, εδώ και 20 χρόνια είναι Εθνικό Φεστιβάλ, εδώ και 13 χρόνια Διεθνές, κι αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με τον καλλιτεχνικό του διευθυντή Αντώνη Παπαδόπουλο, είναι ένα από τα σημαντικότερα διεθνή φεστιβάλ στον κόσμο.

Το φετινό Φεστιβάλ της Δράμας άνοιξε τις πύλες του για τους απανταχού λάτρεις της ταινίας μικρού μήκους γιορτάζοντας τα τριάντα του χρόνια. Αποφεύγει τις περιττές γκλαμουριές. Η ταινιοθήκη του είναι γεμάτη από την φετινή κινηματογραφική παραγωγή Ελλήνων και ξένων μικρομηκάδων. Ο διευθυντής του μπροστά σε νέες αναζητήσεις με το κέντρο βάρους σταθερά στραμμένο προς τους νέους κινηματογραφιστές...

"Για μένα είναι πολύ σημαντικό τα τριάντα χρόνια να τα γιορτάζουμε δημιουργικά κι όχι πανηγυριώτικα. Στη Δράμα το κέντρο βάρους του Φεστιβάλ είναι πάντα ο νέος κινηματογραφιστής. Αυτό επιδιώκουμε. Βεβαίως για να τηρήσεις τους στόχους σου, ιδίως στην Ελλάδα, χρειάζεσαι προσπάθεια. Μετά από τόσα χρόνια έχουμε πλέον ένα κεκτημένο, αλλά κάθε χρόνο χρειάζεται να 'χεις αντιστάσεις για να το διατηρήσεις".

Με ποιο τρόπο θα εορταστούν τα τριαντάχρονα;

"Με δυο τρόπους. Προβάλλουμε βραβευμένες ταινίες παλαιότερων ετών στο θερινό κινηματογράφο Αλέξανδρος, οι οποίες θα ταξιδέψουν και στην Αθήνα τον Οκτώβριο. Ο αληθινά ουσιαστικός και δημιουργικός τρόπος, είναι ότι έχει ήδη ξεκινήσει η μελετητική ερευνητική εργασία και μελέτη για την αποτίμηση του Φεστιβάλ της Δράμας, για την αποτίμηση κυρίως της ελληνικής ταινίας μικρού μήκους αλλά και τη θέση της στον ευρωπαϊκό χώρο, που θα καταλήξει σε τρεις εκδόσεις. Πρόκειται για τρία βιβλία, που θα 'χουμε στα χέρια μας του χρόνου τέτοια εποχή, πολύτιμα εργαλεία για ερευνητές και φοιτητές κινηματογραφικών σχολών".

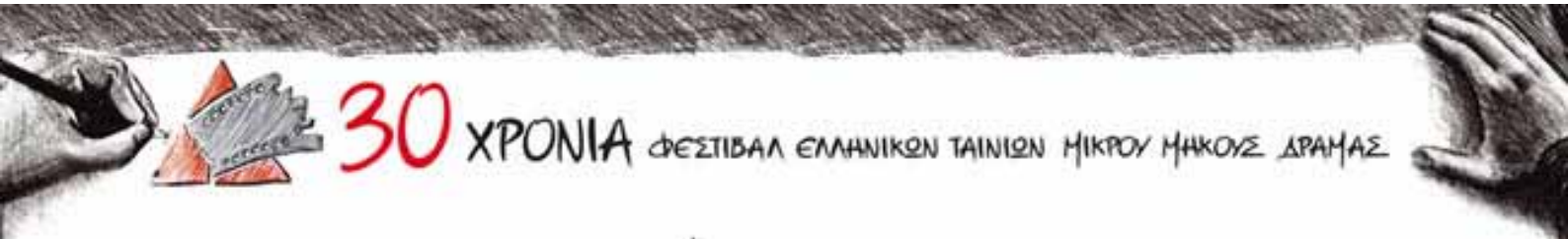
Ποιο θα είναι το περιεχόμενο αυτών των βιβλίων;

"Το ένα βιβλίο θα είναι το ιστορικό του Φεστιβάλ. Το πλήρες σώμα του Φεστιβάλ από το 1978 έως το 2007. Όλες οι ταινίες που έχουν προβληθεί, όλοι οι συντελεστές, όπως και η χρηστική πληροφορία για το που βρίσκονται αυτές οι κόπιες σήμερα. Το δεύτερο βιβλίο θα είναι η συγκέντρωση των κειμένων των κριτικών αποτιμήσεων των Grand Temoins του ελληνικού και του διεθνούς διαγωνιστικού τμήματος που ήρθαν στη Δράμα τα τελευταία δέκα χρόνια. Το τρίτο και, κατά τη γνώμη μου, ίσως το πιο σημαντικό βιβλίο, που θα εκδοθεί, θα είναι μια συλλογή κειμένων αισθητικής κριτικής προσέγγισης της ταινίας μικρού μήκους. Το πιο δημιουργικό κομμάτι αυτής της μελετητικής ερευνητικής εργασίας".

Ποιοι θα αποτελούν τους συγγραφείς αυτών των κειμένων;

"Έλληνες σκηνοθέτες και θεωρητικοί του κινηματογράφου, αλλά και κάποιοι Ευρωπαίοι, που θα ήθελα να εντάξω για την ευρωπαϊκή πορεία της ταινίας μικρού μήκους. Δεν έχουμε όμως καταλήξει ακόμα στο τελικό σχήμα των

συνεργατών".

Ποιοι θα είναι οι πρώτοι που θα προσκληθούν να καταθέσουν την άποψη τους;

"Δεν θα μπορούσα να φανταστώ ότι θα μπορεί να λείπει ο Αχιλλέας Κυριακίδης, ο Τάσος Γουδέλης, ο Ανδρέας Παγουλάτος, ο Δημήτρης Χαρίτος. Λέω τέσσερα ονόματα που μου 'ρχονται αυτόματα. Θα υπάρχουν πολλοί περισσότεροι βέβαια".

Θα υπάρξει συνεργασία με τη σχολή Κινηματογράφου του ΑΠΘ;

"Όχι. Αλλά εφόσον κι εγώ αποτελώ μέλος του ΑΠΘ, ως καθηγητής στο τμήμα Κινηματογράφου, ήδη είναι μέρος αυτής της εργασίας. Στο τελικό όμως σχήμα των συνεργατών θα καταλήξουμε αμέσως μετά το φετινό Φεστιβάλ".

Χρήματα υπάρχουν;

"Υπάρχει ενδιαφέρον από μεγάλους οργανισμούς για αυτή την εργασία. Από το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων, το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου αλλά κι άλλους. Ευελπιστώ ότι όλο αυτό το εγχείρημα θα χρηματοδοτηθεί εκτός Φεστιβάλ για λογαριασμό του Φεστιβάλ από πολλούς φορείς. Και φιλοδοξώ μέχρι το επόμενο Φεστιβάλ να έχουμε τα τρία βιβλία. Πιθανόν διγλωσσα ώστε να μπορούν να απευθύνονται και στους ξένους προσκεκλημένους του Φεστιβάλ".

Με την ευκαιρία, είναι ενδιαφέρουσα η σύνθεση της φετινής διεθνούς κριτικής επιτροπής.

"Εγώ θα έλεγα πολύ ενδιαφέρουσα! Υπάρχει ένας Κινέζος, ένας Ρώσος, ένας Αμερικάνος που ζει στην Γερμανία, ένας Σέρβος κι ένας Έλληνας".

Πολυπολιτισμική επιτροπή. Και οι ταινίες που θα κρίνουν;

"Είναι 75 ταινίες, από 44 χώρες, από τις 5 Ηπείρους"

Ενδιαφέρουσα μοιάζει φέτος και η επέκταση του αντίστοιχου ελληνικού τμήματος στην ψηφιακή τεχνολογία.

"Ένα ακόμα από τα σημαντικά νέα πράγματα είναι η ένταξη του καινούριου διαγωνιστικού τμήματος των ψηφιακών ταινιών, το digi 2007. Είχαμε 53 συμμετοχές, εκ των οποίων οι 23 προκρίθηκαν και φιλοδοξώ του χρόνου αυτός ο αριθμός να έχει πενταπλασιαστεί. Φέτος γίνεται για πρώτη φορά, από του χρόνου θα επεκταθούμε".

Πρόκειται για ένα πιλοτικό πρόγραμμα του Φεστιβάλ;

"Θα έλεγα ότι είναι ένα αυτόνομο διαγωνιστικό πρόγραμμα. Έχει δική του κριτική επιτροπή κι ένα μεγάλο βραβείο που αγγίζει τα 5000 ευρώ. Το Φεστιβάλ δείχνει ότι αφογκράζεται τη νέα εποχή και τα αιτήματα των νέων, αλλά και ότι δεν έχουμε κανένα φόβο να ενσωματώσουμε στο Φεστιβάλ μας, που είναι φιλικό, τις νέες τεχνολογίες. Θα ήθελα όμως μετά το πέρας του Φεστιβάλ και του προγράμματος digi 2007 να τα ξαναδούμε τα πράγματα. Δεν είμαι από του αιθεροβάμονες που θεωρούν ότι με την εισαγωγή της ψηφιακής ταινίας γίνεται η επανάσταση των μέσων, ότι αξιοποιούνται καινούριες δυνάμεις σώνει και καλά. Εγώ έχω πολλές επιφυλάξεις. Τι σημαίνει ψηφιακή ταινία; Αξιοποιούμε τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας για να δημιουργήσουμε καινούρια φόρμα ή είναι ο φτωχός συγγενής του φιλμ;"

Από τις ταινίες που είδατε, κατά την προκριματική διαδικασία, δεν έχει ήδη απαντηθεί το ερώτημά σας;

"Από τις ταινίες που είδα διαπίστωσα ότι κάποιες καταξιώνουν το μέσο. Οι άλλες καταλαβαίνεις ότι έχουν γίνει γιατί τα παιδιά δεν είχαν τα λεφτά να δουλέψουν σε φιλμ. Στέκεται λοιπόν ένα τεράστιο ερωτηματικό και θα ήθελα όλοι μαζί μετά το Φεστιβάλ να κάσουμε και να το αναλύσουμε και ίσως να το απαντήσουμε".

Κι αν λειτουργήσει εν τέλει σαν κίνητρο να αυξηθεί η εγχώρια παραγωγή;

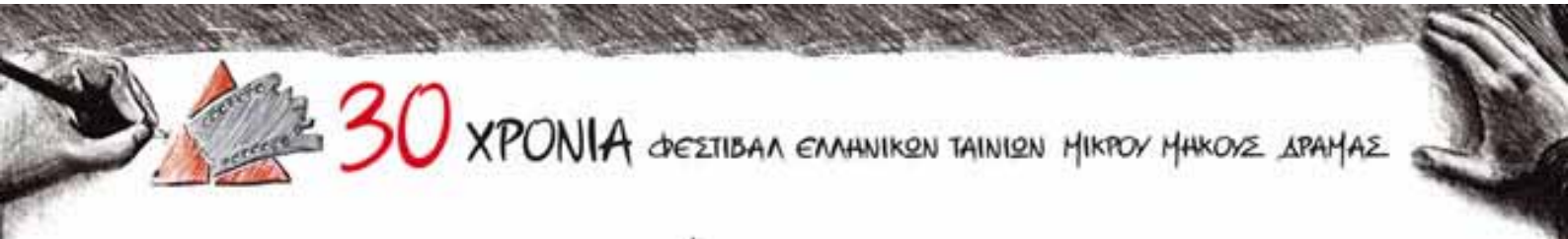
"Συνγνώμη αλλά, η ήδη υπάρχουσα παραγωγή είναι ήδη πολύ μεγαλύτερη από όσο αντέχει αυτή η χώρα. Συγκριτικά και με τις άλλες χώρες".

Αυτό το "κουκούλι για τους νέους κινηματογραφιστές" όπως ο ίδιος έχετε ονομάσει το Φεστιβάλ Δράμας, έχοντας πλέον συμπληρώσει μια 30ετή θητεία στη Δράμα, κινδυνεύει άραγε να μετατοπιστεί;

"Το θεωρώ μια παράλογη σκέψη, από όπου κι αν προέρχεται. Το 1985, που διαγωνιζόμουν εδώ, δημιουργήσαμε οι σκηνοθέτες μια ομάδα πρωτοβουλίας υποστήριξης του Φεστιβάλ της Δράμας. Αυτή η ομάδα, τρία τέσσερα άτομα, προέταξε το αίτημα το Φεστιβάλ της Δράμας να γίνει το Εθνικό Φεστιβάλ και να φύγει τελείως από τη Θεσσαλονίκη, όπου ήταν μια τσόντα. Κι αυτό πέτυχε. Στη Δράμα έγινε κυρίαρχο. Εργάστηκα γι' αυτό και μου ακούγεται παράλογο ότι μπορεί να φύγει από δω. Παρόλο που δεν είμαι Δραμινός, έχω εργαστεί τόσο πολύ γι' αυτή τη πόλη που τη θεωρώ επίσης πόλη μου. Το θεωρώ αυτονόητο ότι το Φεστιβάλ θα βρίσκεται εδώ για όσο του επιτρέπουν οι συνθήκες να ζήσει. Και πιστεύω ότι θα είναι πάντα ευνοϊκές".

...Κι επειδή οι συνθήκες οι "ευνοϊκές" δημιουργούνται από τους νόμους του δημοσίου και προχωρούν σύμφωνα με τους ρυθμούς του, ας ευχηθούμε λοιπόν, πέρα των υπολοίπων επιτακτικών αιτημάτων που βρήκατε σήμερα στο νέο σας γραφείο, κύριε νέε Υπουργέ Πολιτισμού, να επισπεύσετε επιτέλους και το έργο της Καπναποθήκης "Περδίκη" στη μακρινή σας Δράμα!

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

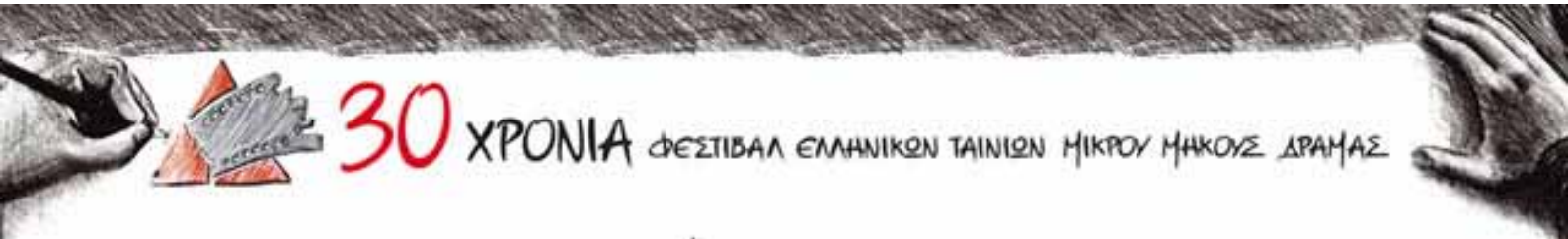
Με κεντρικό άξονα την ανακατασκευή της καπναποθήκης Περδίκας, η οποία θα στεγάσει το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας, δόθηκε η καθιερωμένη συνέντευξη Τύπου του φετινού 30 Φεστιβάλ της Δράμας. Όπως ανέφερε ο Δήμαρχος και Πρόεδρος του Φεστιβάλ, Θωμάς Μαργαρίτης, "επιδίωξή μας είναι η ανακατασκευή της καπναποθήκης Περδίκας, ώστε να στεγαστεί το φεστιβάλ στο δικό του χώρο, στο δικό του "ναό". Βρισκόμαστε στο τέλος της εκπόνησης της μελέτης από το υπουργείο Πολιτισμού. Απαιτείται βεβαίως γενναία χρηματοδότηση, η οποία ανέρχεται στα 18 εκατομμύρια ευρώ. Αυτός είναι ο μεγάλος μας στόχος και το μεγάλο μας μέλημα και η αγωνία μας όσον αφορά την ανακατασκευή τα επόμενα χρόνια". Επίσης, ο Δήμαρχος, στάθηκε και στο γεγονός της τοποθέτησης στο υπουργείο Μακεδονίας Θράκης του πρώην δημάρχου Μαργαρίτη Τζίμα, τονίζοντας πως αυτό θα βοηθήσει στην επίτευξη των εργασιών.

Η ανάγκη για την επίτευξη έγινε φέτος ακόμη πιο έντονη, μετά από την πώληση του κινηματογράφου Αστέρια, ο οποίος φιλοξενούσε τις προβολές του φεστιβάλ μέχρι πέρυσι. Πως όμως αντιμετωπίστηκε φέτος το πρόβλημα; Όπως είπε ο δήμαρχος, "μεταφέρθηκε η κεντρική αίθουσα στα Ολύμπια, ταυτόχρονα διαμορφώσαμε και το Δημοτικό Ωδείο σε κινηματογραφική αίθουσα, και κάπως έτσι καλύφθηκαν οι ανάγκες του φεστιβάλ. Ταυτόχρονα γίνονταν προβολές και στο θερινό κινηματογράφο Αλέξανδρος. Έτσι η νέα κινηματογραφική παραγωγή διαχέεται σε περισσότερα σημεία, ενώ παράλληλα η δυνατότητα πρόσβασης από την τοπική κοινωνία για την παρακολούθηση των ταινιών".

Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής, Αντώνης Παπαδόπουλος, εκτίμησε τη φετινή διοργάνωση ως πετυχημένη. Αναφερόμενος κι αυτός στο θέμα στέγασης του φεστιβάλ, μίλησε με την ιδιότητά του ως σκηνοθέτη και είπε πως η άποψη του ιδίου αλλά και των άλλων σκηνοθετών είναι "πως το φεστιβάλ πρέπει να έχει το δικό του χώρο", θεωρώντας κι αυτός θετική συγκυρία την υπογραφή του Μαργαρίτη Τζίμα. Μιλώντας περισσότερο για την 30η διοργάνωση, ο κ. Παπαδόπουλος αναφέρθηκε στην επιτυχία του masterclass του Ρώσου σκηνοθέτη κ. Λοπουσάνσκι, τόσο όσον αφορά τη διάρκειά του αλλά και τη μεγάλη συμμετοχή του κοινού, αλλά και στην επιτυχία του εργαστηρίου της Kodac το οποίο μάλιστα σχεδιάζεται να διοργανωθεί και τον επόμενο χρόνο. Και ο καλλιτεχνικός διευθυντής κατέληξε: "Οι παράλληλες εκδηλώσεις μας είχαν επιτυχία, έτσι ώστε να λέμε πως το φεστιβάλ πήγε καλά και φέτος. Αυτό που μένει είναι να περιμένουμε την κρίση των κριτικών επιτροπών και αύριο το μεσημέρι την κριτική αποτίμηση του ελληνικού και του διεθνούς τμήματος που είναι το απαύγασμα του φεστιβάλ, από την ματιά του θεωρητικού. Θα μπορούσαμε να γιορτάσουμε τα 30 χρόνια με περισσότερα πανηγύρια, αλλά δε θελήσαμε. Αποφασίσαμε να έχουμε περισσότερες προβολές, μαζί και εκείνες των βραβευμένων ταινιών παρελθόντων ετών, και την εκκίνηση μιας μελετητικής ερευνητικής εργασίας, που θα καταλήξει στην έκδοση τριών βιβλίων τα οποία θα έχουμε στα χέρια μας σε ένα χρόνο. Αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας, ανθρώπων του κινηματογράφου, σκηνοθετών, κριτικών, θεωρητικών, ιστορικών". Τέλος, ευχαρίστησε την ΕΡΤ για τη συνεργασία της, η οποία, όπως είπε επεκτείνεται και διευρύνεται κάθε χρόνο και περισσότερο.

Τελειώνοντας, ο δήμαρχος Θωμάς Μαργαρίτης, ανακοίνωσε πως υπογράφηκε πριν από μερικούς μήνες η προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Φεστιβάλ και του υπουργείου Πολιτισμού κάτι που εξασφαλίζει την χρηματοδότηση του θεσμού για τα επόμενα 12 χρόνια.

Δημήτρης Χαρίτος

Ο Grand Temoín του Φεστιβάλ

"Το Φεστιβάλ της Δράμας είναι μια ρεαλιστική πραγματικότητα που λέγεται "30 χρόνια ύπαρξης" και ένα από τα δύο φεστιβάλ που έχει δεχτεί η ελληνική πολιτεία"

Ενώ σπούδασε πολιτικές και οικονομικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, η "μοίρα" τον οδήγησε να γίνει κριτικός κινηματογράφου και εικαστικών τεχνών. Αυθόρμητος και καυστικός, ο αποτιμητής του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους, μιλά για μια "στάσιμη Άνοιξη" του ελληνικού κινηματογράφου, για τις τελευταίες εισηπρακτικές επιτυχίες, τις ιδανικές γι' αυτόν ταινίες και τις αδυναμίες του Δραμινού Φεστιβάλ.

Στο βιογραφικό σας διαβάζουμε ότι έχετε σπουδάσει πολιτικές και οικονομικές επιστήμες. Τι σας ώθησε τελικά να ασχοληθείτε με τον κινηματογράφο;

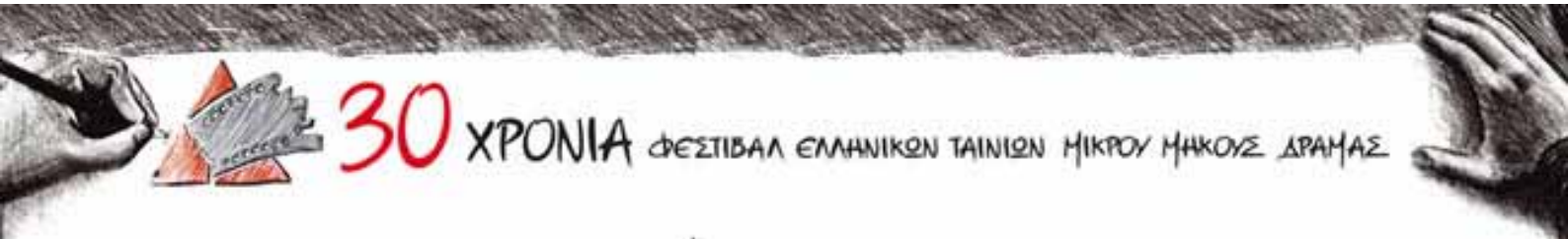
Πολλές φορές τις πρακτικές επιλογές, μέσα στις οποίες είναι και οι σπουδές, μας τις επιβάλλει η πραγματικότητα. Πολλοί συνάδελφοί μου ποντάρισαν στην καριέρα του κριτικού -καριέρα πνευματική και όχι επαγγελματική- με οικονομικά αποτελέσματα. Βρέθηκα να παραδέχομαι ότι πρέπει να ακολουθήσω έναν πρακτικό χώρο που να μου εξασφαλίζει τα προς το ζην. Όμως από τα πρώτα χρόνια της ζωής μου -επειδή ισχύει το ότι κανείς δεν μπορεί να ζήσει μόνο με άρτο, αλλά θέλει και θεάματα- τα πνευματικά μου ενδιαφέροντα παρέμεναν ζωντανά και ήταν προσανατολισμένα προς τον κινηματογράφο. Ποτέ δεν άσκησα την ιδιότητα του κινηματογραφικού κριτικού με βιοποριστικό αποτέλεσμα. Ήταν πάντα ένας ερασιτεχνικός έρωτας και ως τέτοιο τον υπηρέτησα. Οι σπουδές μου όμως ήταν αυτές που με βοήθησαν να ζήσω πριν ανοιχτώ στον κινηματογράφο.

Στην τελετή έναρξης του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας είπατε πως ο κινηματογράφος διανύει μια "στάσιμη Άνοιξη". Τι θέλατε να πείτε με αυτό;

Συγκεκριμένα αναφερόμουν στον ελληνικό κινηματογράφο... Ο ελληνικός κινηματογράφος πράγματι, από τη δεκαετία του '80 είναι μία υποσχόμενη άνοιξη, άλλοτε διαψεύδεται και άλλοτε επαληθεύεται, αλλά ποτέ αυτή η άνοιξη δεν πέρασε σ' αυτό που λέμε "έξαρση" όπως γίνεται και στη φύση. Περιμένουμε κάπου να σταθεροποιηθεί όλο αυτό... Δηλαδή οι ταινίες που παράγονται και η αποδοχή από το κοινό να έχουν ανάλογα ανοδικά μεγέθη. Την άνοιξη υπάρχει μια προσμονή ότι όλα θα πάνε καλύτερα... Ότι θα γίνονται λοιπόν καλύτερες ταινίες, ότι το Κέντρο Κινηματογράφου θα είναι πιο γενναιόδωρο και, κυρίως, ότι θα υπάρχουν θεατές που θα αγαπάνε τον ελληνικό κινηματογράφο. Όλα όμως γίνονται τυχαία. Τη μια χρονιά βγαίνουν 2 καλές ταινίες, από νόμους της αγοράς που δεν μπορεί κανείς εύκολα να τους μετρήσει προσελκύουν κοινό και καμιά φορά κάνουν και θεαματικά εισηπρακτικά αποτελέσματα. Βγαίνουν και άλλες ταινίες που ενώ δεν είναι κακές δεν "συναντηθήκαν" με το κοινό. Αυτή είναι λοιπόν η "άνοιξη" που δεν έγινε ποτέ καλοκαίρι...

Τα τελευταία χρόνια πολλοί Έλληνες σκηνοθέτες ασχολούνται και πάλι με τον κινηματογράφο. Πολλές ταινίες μάλιστα έχουνε

Κάνει και εισπρακτική επιτυχία. Ποια η άποψή σας για αυτές;

Δεν είναι πολλές οι ταινίες. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια μπορεί να πω πως μόνο 5-6 ταινίες κάνανε εισπρακτική επιτυχία. Κάποιες φορές η ποιότητα δικαιολογούσε αυτήν την επιτυχία. Δυστυχώς όμως τις περισσότερες φορές δεν τη συναντά το καλύτερο προϊόν. Το γεγονός πως το "Safe Sex" εξακολουθεί να είναι ένα παράδειγμα επιτυχημένης εισπρακτικά ταινίας υποδηλώνει πως δεν υπάρχει καμία αντιστοιχία με αυτό που λέμε ποιοτικός κινηματογράφος. Οι ταινίες του Αγγελόπουλου αλλά και οι "Νύφες" του Βούλγαρη δεν έχουν πλησιάσει τέτοιους αριθμούς. Η ταινία "Λούφα και παραλλαγή" του αξιόλογου Νίκου Περάκη δεν μπορούμε να πούμε ότι έχει μια ποιοτική προτεραιότητα όπως έχει "Το τελευταίον της ζωής μου ταξίδιον" του Λάκη Παπαστάθνη. Κανείς ποτέ όμως δεν έμαθε τη συνταγή της "τούρτας", δηλαδή τα υλικά που θα κάνει μια ταινία ποιοτική η οποία θα προσελκύσει και τον κόσμο. Παρά ταύτα, όποια ταινία κι αν πουλάει εισιτήρια κάνει καλό γιατί ωθεί τους Έλληνες να συνεχίσουν να κάνουν κινηματογράφο.

Ας επιστρέψουμε τώρα στο Φεστιβάλ της Δράμας... Πώς βλέπετε το πρόβλημα της στέγασης του Φεστιβάλ;

Το Φεστιβάλ της Δράμας είναι μια ρεαλιστική πραγματικότητα που λέγεται "30 χρόνια ύπαρξης" και ένα από τα δύο φεστιβάλ που έχει δεχτεί η ελληνική πολιτεία. Τα 30 χρόνια του δώσανε τίτλους αναγνώρισης στο εξωτερικό. Ένα φεστιβάλ λοιπόν δεν είναι μόνο ο τρόπος που υπηρετείται το αντικείμενο του, το περιεχόμενό του ως ταινίες αλλά είναι και η υλικοτεχνική του υποδομή. Είναι η δυνατότητά του να έχει την άνεση να προσκαλεί και να φιλοξενεί πλέον προσωπικότητες από το εξωτερικό αλλά και Έλληνες από την υπόλοιπη Ελλάδα. Αυτό το πρόβλημα δεν έχει λυθεί. Όταν έχεις ένα φεστιβάλ το οποίο κλείνει τα 30 του χρόνια ως εθνικό και 13 ως διεθνές, δεν μπορεί να σε αναγνωρίζει η Ευρώπη πως είσαι ένα από τα 12 μεγαλύτερα και να σε έχει σε ένα σύστημα παρακολούθησης στις βραβεύσεις και στην παραγωγή και εσύ να μην έχεις τη μεγάλη αίθουσα και άλλες για επαναληπτικές προβολές. Ευτυχώς που η γιορτή των 30 χρόνων συμπίπτει με την άρνηση των ιδιοκτητών της παλιάς αίθουσας (Αστέρια) να συνεχίσει να τους φιλοξενεί... Έδειξαν όμως οι υπεύθυνοι πως επί 30 χρόνια δεν ήθελαν να δουν το πρόβλημα κατάματα. Ασφαλώς υπάρχουν ευθύνες, το χειρότερο όμως απ' όλα είναι πως όσες ευθύνες και να καταλογίσεις, βραχυπρόθεσμα δεν φαίνεται ότι θα υπάρξει λύση. Εσείς που ρωτάτε τώρα πρέπει να βλέπετε πως αυτή η καινούρια αίθουσα δεν επαρκεί με κανένα τρόπο ώστε να φιλοξενήσει ούτε ένα εθνικού χαρακτήρα φεστιβάλ, πολύ περισσότερο ένα διεθνούς.

Διαθέτετε πολύχρονη εμπειρία από φεστιβάλ και γενικά κινηματογραφικές διοργανώσεις. Ποια λοιπόν είναι η άποψή σας για το Φεστιβάλ της Δράμας;

Από την προηγούμενη απάντηση βγαίνει ότι η Δράμα είναι συνδεδεμένη με τις υποχρεώσεις της πολιτείας δεδομένου ότι είναι ένα από τα δύο θεσμικά φεστιβάλ. Δυστυχώς δεν μπορούμε να το συγκρίνουμε με τα άλλα φεστιβάλ της χώρας μας τα οποία είναι ιδιωτικές πρωτοβουλίες ή σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση. Τούτο εδώ είναι κρατικού ενδιαφέροντος. Οι επιτυχίες του, είναι επιτυχίες του ελληνικού κράτους και με τις αποτυχίες του εισπράττει ανάλογη ζημιά το ελληνικό κράτος. Στο φεστιβάλ Δράμας που έχει την ευθύνη της μικρού μήκους ταινίας αντανakλάται η δυνατότητα της χώρας μας να παράγει μικρού μήκους ταινία αλλά και να φιλοξενεί τη διεθνή διάσταση της διοργάνωσης. Η Δράμα είναι ανοιχτόκαρδη πόλη παλεύει να φιλοξενήσει με αγάπη κόσμο και οι άνθρωποι της αγάπησαν το φεστιβάλ. Προσωπικά πάντως με πονάει που όλα αυτά τα χρόνια τα πράγματα είναι στάσιμα παρόλο που ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής και οι συνεργάτες του παλεύουν με αυταπάρνηση και φέρνουν καλές ταινίες, καλές επιτροπές. Έχοντας υπόψη άλλα τρία Φεστιβάλ Μικρού Μήκους, η Δράμα δεν έχει να ζηλέψει τίποτα.

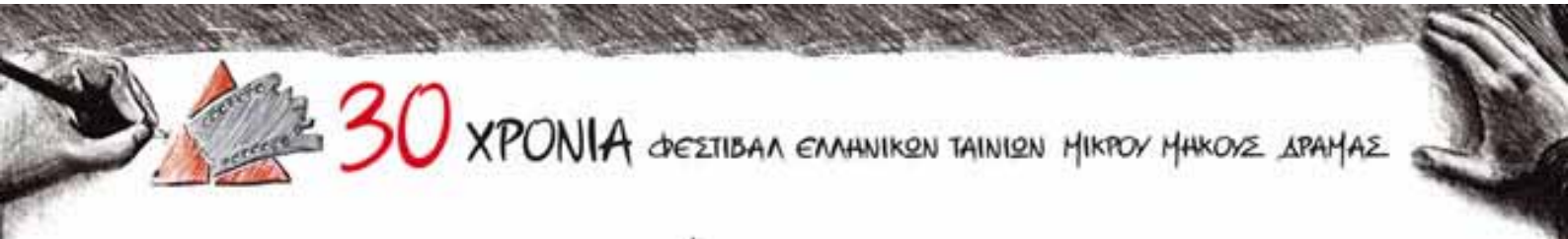
Τι πρέπει να έχει μια ταινία για να τραβήξει το ενδιαφέρον σας;

Κυρίως με ενδιαφέρει εάν η ταινία είναι χρήσιμη. Αν δηλαδή εκτός από την ψυχαγωγία εξυπηρετεί την κοινωνία. Εάν ο κινηματογράφος δεν έχει αντίκρισμα στον κοινωνικό προβληματισμό, εάν δηλαδή δεν εμπεριέχει τα προβλήματα της κοινωνίας, δεν έχει ουσία. Γι' αυτό κι εγώ προτιμώ το ντοκιμαντέρ γιατί είναι "ελεύθερο" να δει πραγματικότητες και να τις καταγράψει. Δεν αγνώω βέβαια τις ταινίες που έχουν υψηλό εικαστικό ενδιαφέρον, αυτές που αναδεικνύουν ανθρώπινα συναισθήματα ούτε αυτές που αφορούν τις διαπροσωπικές σχέσεις αλλά προτιμώ να βλέπω πώς αυτές μπορούν να ενταχτούν σ' ένα γενικότερο κοινωνικό πλαίσιο.

Ο ρόλος του κριτικού στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης;

Θα ήθελα να πω όσο και να γκρινιάζουμε οι κριτικοί ή όσο και να επαινούμε, η ζωή έχει τη δική της τη δυναμική. Είμαι από αυτούς που πιστεύουν ότι ο κινηματογράφος δεν βρίσκεται στην κορύφωσή του κι έχει ακόμα πάρα πολύ δρόμο. Η κινούμενη εικόνα είναι μια τέχνη άμεση κι έχει πολλά καλλιτεχνικά και θεματικά περιθώρια να προσφέρει ακόμη. Είμαι αισιόδοξος ότι και οι επόμενες γενιές θα προσφέρουν ακόμη περισσότερα. Να μην μεμψιμοιρούμε λοιπόν ότι τα αριστουργήματα έγιναν στο παρελθόν μόνο...

ΑΙΘΡΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑ

"Άσπρα γένια" του Γιώργου Μπράμου (Εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ)

Ο Γιώργος Μπράμος γεννήθηκε το 1952 στην Τρίπολη. Εργάστηκε ως κριτικός κινηματογράφου και δημοσιογράφος, σε διάφορες εφημερίδες. Επίσης έχει εργαστεί στην τηλεόραση, ιδιωτική και δημόσια και έχει γράψει τα σενάρια για τις ταινίες "Ήταν ένας ήσυχος θάνατος", της Φρίντα Λιάππα, "Καλή πατρίδα σύντροφε", του Λευτέρη Ξανθόπουλου, "Κλοιός", του Κώστα Κουτσομύτη, "Ξένια", του Πατρίς Βιβάνκος, "Terra incognita", του Γιάννη Τυπάλδου, ανάμεσα στις άλλες. Την παρουσίαση του βιβλίου του, "Άσπρα γένια", έκανε ο ποιητής και κριτικός κινηματογράφου, Ανδρέας Παγουλάτος και μίλησε ο σκηνοθέτης και ποιητής, Λευτέρης Ξανθόπουλος.

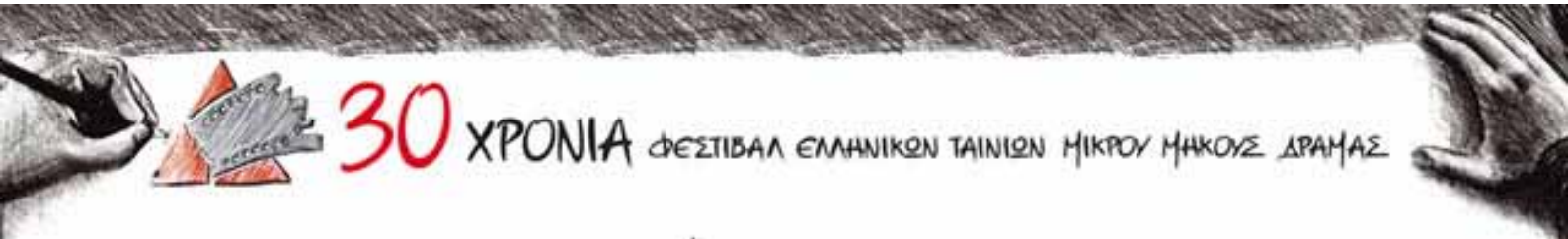
Η ματιά του Ανδρέα Παγουλάτου

Ο Γιώργος Μπράμος, μέσα από τη διαφορετικότητα της γραφής του, έχει κάποια στοιχεία που μπορούν να χαρακτηριστούν ως αντιστοιχίες με τον Αχιλλέα Κυριακίδη. Γιατί είναι ένας άλλος κόσμος και ένα άλλο σύμπαν. Θα ήθελα να σας πω για την αίσθηση που μου γέμισαν τα "Άσπρα γένια", το τελευταίο του βιβλίο. Είναι η αίσθηση του ατελείωτου, κάποιων καταστάσεων, που υπάρχει σε αυτά τα διηγήματα, τα οποία σε ένα πρώτο επίπεδο μπορούμε να τα χαρακτηρίσουμε ρεαλιστικά. Υπάρχει πάντοτε μια δεύτερη σκηνή που ανοίγεται στην ανάγνωση, η οποία καθορίζεται, μέσα στη διαδικασία της ανάγνωσης, τίθεται και μετά απομακρύνεται. Μου έκανε εντύπωση ένα ιδιότυπο διήγημα, η "Ακίνητη ζωή", όπως επίσης οι "Καραμέλες", το ομότιτλο διήγημα "Άσπρα γένια", που είναι αφιερωμένο στο Δημήτρη Κούνα, έχει και αυτό πολλές ιδιοτυπίες, έτσι που έχουμε να κάνουμε, και σε αυτή την περίπτωση, με έναν παρεκκλίνοντα λόγο. Η βάση τους είναι ένας ιδιότυπος ρεαλισμός και, από εκεί και πέρα, έχουμε αλληπάλληλα ανοίγματα σε έναν άλλο χώρο, είτε αυτός είναι φανταστικός είτε έχει στοιχεία από μία ηθογραφία. Και οι δύο γράφουν κριτική κινηματογράφου, και βέβαια ο Μπράμος έχει γράψει μια σειρά από σενάρια.

Βρίσκεται σε θέση κανείς να καταλάβει αυτή την κινηματογραφική διάσταση των εργασιών του Γιώργου Μπράμου. Τα διηγήματά του με εξέπληξαν ευχάριστα και είδα αυτές τις ιδιόρρυθμες αφηγήσεις του στις οποίες σπανίως υπάρχουν διάλογοι, οι οποίοι ενσωματώνονται όπου υπάρχουν μέσα στην αφήγηση.

Ο Λευτέρης Ξανθόπουλος αναλύει...

Θα σας διαβάσω ένα απόσπασμα από μια εκτεταμένη εργασία μου για το Γιώργο Μπράμο. Στις αρχές του καλοκαιριού εφέτος κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Καστανιώτη, μια συλλογική έκδοση με δέκα σύγχρονες αστυνομικές ιστορίες, από ισάριθμους Έλληνες συγγραφείς, με τον τίτλο "Ελληνικά εγκλήματα". Το διήγημα που υπογράφεται από το Γιώργο Μπράμο τιτλοφορείται το "Πνιγμένο παιδί". Η συγκεκριμένη αφήγηση, σε πρώτο πρόσωπο, γίνεται από ένα χαμηλόβαθμο στέλεχος της ελληνικής αστυνομίας και μας οδηγεί σε ένα νεογέννητο που βρέθηκε νεκρό σε μια πλαστική σακούλα, σε κάδο απορριμμάτων, σε κάποια μεσαία πόλη, κάπου στη Βόρεια Ελλάδα.

Από την πρώτη κιόλας μιάμιση σελίδα όλα τα στοιχεία για την ανάγνωση και την πρόσληψη της ιστορίας που θα ακολουθήσει, τοποθετούνται μπροστά μας. Σαν εισαγωγή, όπως ακριβώς τα αντικείμενα και τα σκεύη. Τα σώματα μιας θεατρικής παράστασης που βρίσκονται πάνω στη σκηνή καθώς ανοίγει η αυλαία. Οι χαρακτήρες, οι ιδιότητες και οι προθέσεις τους παρατάσσονται με ευκρίνεια από το πρώτο κιόλας δίλεπτο, και απαριθμούνται με σκοπό να ηθογραφήσουν και να υπηρετήσουν τη μυθοπλασία. Στη συνέχεια, δε θα μας απασχολήσουν άλλο. Τώρα μένει να μπούμε στις ζωές των ηρώων, στη δράση, που αρχίζει να ελίσσεται με μικρές κοφτές παλινδρομικές και επιδέξιες κινήσεις.

Η λογοτεχνική αφήγηση είναι φαινομενικά ουδέτερη, σαν αναφορά οργάνου της τάξεως, με μικρούς και χαμηλούς κατά διαστήματα, εξομολογητικούς τόνους. Η λογοτεχνική πρόταση είναι σύντομη και λιτή. Χωρίς περιττά επίθετα και επιθετικούς προσδιορισμούς. Και ολόκληρο το διήγημα το διαποτίζει και το γονιμοποιεί μια παράξενη υγρασία. Και ολόκληρο το διήγημα το διαπερνά μια ιδιαίτερη γοητεία και θερμοκρασία.

Ο Μπράμος παίζει με τα κλισέ. Εισάγει τα στερεότυπα στην ιστορία και στη συνέχεια τα εξαφανίζει για να τα επαναφέρει μεταλλαγμένα και τροποποιημένα αμέσως παρακάτω. Αισθάνεται την αδήριτη ανάγκη να χαρτογραφήσει ένα τμήμα της ελληνικής ιστορίας, ένα πραγματικό ιστό, ένα δίκτυο και εκεί τοποθετεί τα φαινόμενα και την παθογένεια του νεοέλληνα. Ο τρόπος του δεν είναι ακριβώς ρεαλιστικός, υπακούει στους κανόνες του ρεαλισμού, αλλά μόνο εξωτερικά. Με την πρώτη ευκαιρία δε θα διστάσει, χρησιμοποιώντας τεχνικές που εξυπηρετούν την αφήγηση, να διαβρώσει την αφηγηματική μέθοδο που ακολουθεί, να χρησιμοποιήσει μια άλλη αφηγηματική διαδρομή για να επανακάμψει από εκεί όπου ξεκίνησε.

Ο Γιώργος Μπράμος εμφανίστηκε με βιβλίο του για πρώτη φορά το 1993, με τη συλλογή διηγημάτων "Βρεγμένο ρούχο". Ακολούθησε το μυθιστόρημα "Ότσι τσιόρνιγια (Μαύρα μάτια)", το 1999, τα διηγήματα "Άσπρα γένια", το 2006, και, τέλος, πριν από τρεις περίπου μήνες, με το "Πνιγμένο παιδί", στη συλλογική έκδοση για την οποία μιλήσαμε παραπάνω.

Θα μπορούσαμε να πούμε με μια σχετική βεβαιότητα ότι ο κεντρικός αφηγηματικός πυρήνας, το μοτίβο που συγκροτεί να εννέα διηγήματα της συλλογής "Βρεγμένο ρούχο", καθώς λιγότερο ή περισσότερο στα επόμενα βιβλία του Μπράμου, συνοψίζεται στο στερεότυπο άντρας συναντά γυναίκα. Αν προσπαθήσουμε να κωδικοποιήσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ηρώων του, φτάνουμε στα εξής συμπεράσματα, σύμφωνα με τις πληροφορίες που μας δίνει ο ίδιος ο συγγραφέας. Ο άντρας είναι ένας κοινός άνθρωπος, ένας άνθρωπος του μεσαίου όρου. Είναι πάντα στο κάτι που τον τρώει, προσπαθεί να ξεφύγει από αυτό που τον κυνηγάει και φεύγει, διαρκώς φεύγει, με χαμηλωμένα τα μάτια. Ο άντρας κουβαλά πάντα πονεμένες ιστορίες, για τη γυναίκα που τον άφησε, για τον παλαβό έρωτα με τη γυναίκα του φίλου του και για το πώς φύγανε αλλοπαρμένοι ένα βράδι. Όταν θα αφηγηθεί τη ιστορία στη γυναίκα που θα συναντήσει, εκείνη θα του πει ανάμεσα στο σκοτάδι και στο παράπονο: "Μα για αυτόν τον πόνο σου σε συνάντησα, Γιάννη".

Το βιβλίο...

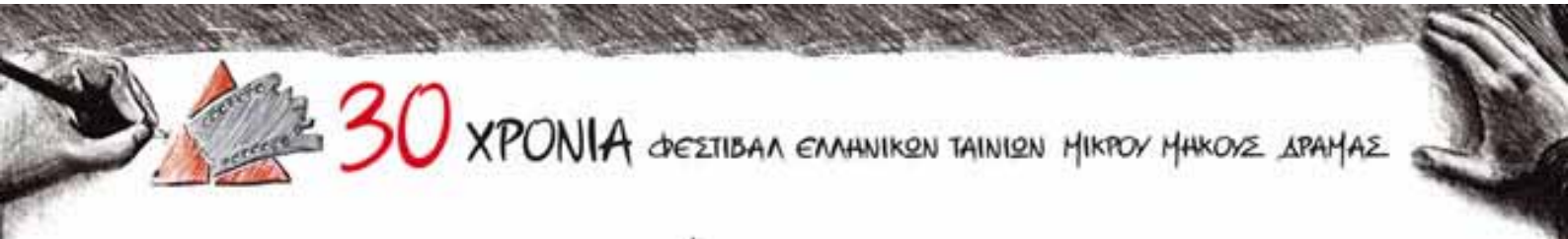
Ένα μικρό βιβλίο που είναι σα σενάριο. Εικόνες μέσα στις σελίδες. Σελίδες σα σεκάνς και όλο το βιβλίο σα μια ταινία, ή μάλλον σαν πολλές ταινίες που δεν έχουν τέλος αλλά αφήνουν ανοιχτά πλοκάμια για να μπαίνει η μια μέσα στην άλλη. Κοφτές φράσεις που δημιουργούν ρυθμό, σαν τα "cut" του σκηνοθέτη ή σαν τα κολλήματα του μοντέρ στη μουβιόλα.

Δεν ξέρω αν του έχει μείνει από τα σενάρια που έγραφε ή από τις ταινίες που κριτίκαρε. Αλλά η μυθιστορηματική του γραφή πετάγεται από το ρεαλισμό στον ποιητικό ρεαλισμό, δίνοντάς σου αυτή τη λάμψη και τη χαρά της ανακάλυψης του καινούργιου. Και σε αυτό το καινούργιο βρίσκει ο καθένας τον εαυτό του ή κάτι από τον εαυτό του.

Ο Μπράμος με γκρίζο μουστάκι, σαν τα άσπρα γένια να εννοούνται, να σημαίνουν, να είναι το συμπλήρωμα μιας μυθικής εικόνας που αυτό το μυθιστόρημα, όπως μια καλή μυθιστορηματική γραφή, θα πρέπει να μας μεταδίδει όταν το διαβάζουμε και το βιώνουμε.

(Για το Γραφείο Τύπου: Γιάννης Φραγκούλης)

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

Κονσταντίν Λοπουσάνσκι – "Ο καλλιτέχνης με τη διεισδυτική ματιά"

Ο μεγάλος Ρώσος σκηνοθέτης τιμά με την παρουσία του το Φεστιβάλ της Δράμας Φυσιογνωμία ευγενική, αρμονία στην έκφραση και βαθειά πνευματική καλλιέργεια είναι πεποιθήσεις που εκ πρώτης όψεως δημιουργεί στον συνομιλητή του ο Κονσταντίν Λοπουσάνσκι. Λακωνικός και περιεκτικός στις απαντήσεις του, καταφέρνει μέσα από λίγες λέξεις να δημιουργήσει πολλαπλούς προβληματισμούς. Όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις ταινίες του.

"Η ζωή και το έργο του..."

Γεννήθηκε στις 12 Ιουνίου 1947 στην πόλη Ντιεπροπετρόβσκ. Αρχικά σπουδάζει μουσική και το 1970 αποφοιτά με δίπλωμα στο Βιολί, από το Κρατικό Ωδείο του Καζάν. Λίγο αργότερα (1970-1973) κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στο Ωδείο του Λένινγκραντ, όπου από το 1973 έως το 1976, συνεχίζει σπουδάζοντας μουσική σκηνοθεσία.

26 ετών χρίζεται καθηγητής της Ιστορίας της Τέχνης, ειδικότητα που του επιτρέπει να διδάξει Ιστορία Μουσικής Ερμηνείας στα Κρατικά Ωδεία Καζάν και Λένινγκραντ και παράλληλα να εργαστεί ως συντάκτης στο Ακαδημαϊκό Θέατρο της Όπερας του Λένινγκραντ.

Συγγραφέας του βιβλίου "Σημειώσεις για την ιστορία της Ρώσικης Μουσικοκριτικής σκέψης, 1825-1860"

Το 1979 τελειώνει το τμήμα σκηνοθεσίας των Ανώτατων Σεμιναρίων Σεναριογραφίας και Σκηνοθεσίας στη Μόσχα (Master class του Εμίλ Λοτιάνου), ενώ κατά τη διάρκεια των σπουδών του, κάνει την πρακτική του στην ταινία του Αντρέι Ταρκόφσκι "Στάλκερ" και βοηθάει το σκηνοθέτη στην προετοιμασία έκδοσης του κειμένου του: "Ομιλίες για την σκηνοθεσία".

Από το 1980 εργάζεται ως σκηνοθέτης στο κινηματογραφικό Στούντιο Λενφίλμ. Βραβευμένος σε περισσότερα από 30 Διεθνή Κινηματογραφικά Φεστιβάλ, έχει τιμηθεί με τα: "Κρατικό Βραβείο των αδελφών Βασίλιεβιχ", "Βραβείο Fipresci" και "Κρατικό Βραβείο της Αγίας Πετρούπολης" για την προσφορά του στην κινηματογραφική τέχνη.

Το 1978 γυρίζει την πρώτη μικρού μήκους ταινία "Δάκρυα ..."

Η πτυχιακή του, μικρού μήκους ταινία με τίτλο "Solo" (1980) θεωρείται από πολλούς ως η καλύτερη ταινία για την πολιορκία του Λένινγκραντ, ενώ τον πρωταγωνιστικό ρόλο υποδύεται ο αγαπημένος ηθοποιός του Ταρκόφσκι, Νικολάι Γρινικό. Η ταινία, έχει συμμετάσχει σε πολλά φεστιβάλ και μεταξύ άλλων έχει τιμηθεί με το βραβείο "Grand Prix" στο Φεστιβάλ του Bilbao, στην Ισπανία. Συνεχιστής του έργου του στη σχολή του Αντρέι Ταρκόφσκι αλλά και εκφραστής καλλιτεχνικών αναζητήσεων σκηνοθετών όπως: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν, Ρομπέρτ Μπρεσόν και Κένζι Μιζογκούτσι, ο Λοπουσάνσκι, παράγει το έργο του εφαρμόζοντας κοινούς αισθητικούς άξονες με αυτούς των εμπνευστών του, δίχως όμως αυτό να αποτελεί αντικείμενο απαξίωσης του προσωπικό του στυλ και να υποβαθμίζει την βαθύτατη πνευματική εργασία που απαιτεί η προετοιμασία της κάθε νέας του ταινίας.

Το ασυμβίβαστο του χαρακτήρα του γενικότερα, τον οδηγεί με ασφάλεια σε

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

δύσβατα καλλιτεχνικά μονοπάτια, εκεί όπου οι περισσότεροι από τους συναδέλφους του αρνούνται να ενταχτούν καλλιτεχνικά.

"Οργανικό χαρακτηριστικό της ρωσικής κουλτούρας είναι η προσπάθεια σε ένα έργο να δοθεί η εικόνα του σύμπαντος", γράφει ο κριτικός Μιχαήλ Τροφίμενκοβ στο περιοδικό "Seance" και συνεχίζει: "Χωρίς αυτό το χαρακτηριστικό, ο πολιτισμός μας θα χάσει αυτή τη λάμψη που μέσα του αναζητούν οι βαριεστημένοι κάτοικοι του λεγόμενου 'πολιτισμένου κόσμου'. Ο Κονσταντίν Λοπουσάνσκι, είναι ο σκηνοθέτης ο οποίος ανέλαβε αυτό το έργο και αυτό το έργο του ταιριάζει"

Η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του, "Γράμματα Ενός Νεκρού Ανθρώπου" (1986) χαρακτηρίζεται ως το γεγονός της χρονιάς τόσο πολιτικά, αφού συνδέεται με την Περεστρόικα, όσο και κινηματογραφικά, με 15 εκατ. θεατές μόνον στη Σ. Ένωση. Η ταινία προβάλλεται σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης ενώ τιμάται με πολλά βραβεία στα σημαντικότερα φεστιβάλ που προβάλλεται.

Με πνευματικό καμβά τα τραγικά γεγονότα του Τσέρνομπιλ και παραπομπή στο τέλος του Ψυχρού Πολέμου, ο Λοπουσάνσκι εναρμονίζει το ρεαλιστικό κλίμα της εποχής στις διαστάσεις της οθόνης, προσομοιώνει φιλμικά το ενδεχόμενο μιας πυρηνικής καταστροφής εξαιτίας ανθρώπινου λάθους και το επανασυνδέει στο φουτουριστικό περιβάλλον μιας αδιάλλακτης κι απροσδιόριστης γεωγραφικά περιοχής. Οι άνθρωποι εκεί, πολιτισμικά και πολιτιστικά στοιχεία, εκφράζονται στην ταινία μέσα από έναν βαθύτατο προβληματισμό και στοχάζονται με μια συνεπή, πλην μεταφυσική αλληγορία, σε ότι αφορά την πολιτισμική τους ταυτότητα αλλά και την προσέγγισή τους στον απόλυτο φυσικό χώρο.

Στην καρδιά της Περεστρόικα κι όταν ο Σοβιετικός κινηματογράφος περιορίζεται σε θεματική καθημερινότητας, αντλώντας "σχηματικά" υλικό του "πεζοδρομίου", ο Λοπουσάνσκι κατανοεί και καταφέρνει να εικονοποιήσει το αιτιατό του μεταφυσικού κακού σκηνοθετώντας τη δεύτερή του ταινία "Επισκέπτης του Μουσείου" (1989), μια συμπαραγωγή με την τότε Δ. Γερμανία και την Ελβετία.

Μια θρησκευτική παραβολή για την αναζήτηση της αλήθειας και του νοήματος, μια καταγραφή της θυσίας και του φανατισμού, μια κατάθεση ψυχής για την αιώνια αντιπαλότητα του καλού με το κακό.

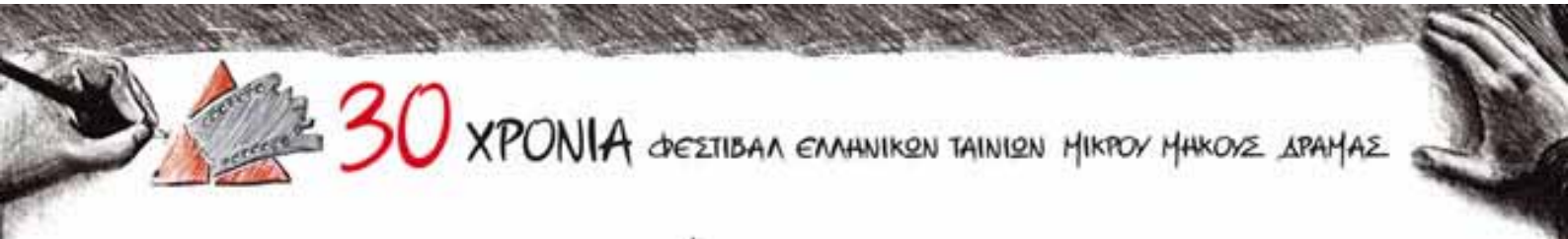
Σ' αυτήν την ταινία ο σκηνοθέτης παρουσιάζεται, όχι μόνο ως φιλοσοφικά σκεπτόμενος και ειλικρινής δημιουργός με τάση να αγγίξει τα άκρα, αλλά και ως επαγγελματίας κινηματογραφιστής, έτοιμος να χειριστεί σύνθετα σκηνοθετικά επιτεύγματα. (Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι στις πολυπρόσωπες με κομπάρσους σκηνές συμμετέχουν πάνω από 1.000 άνθρωποι, πρόσωπα που βασανίζονται από διάφορα ψυχικά νοσήματα).

Η ταινία, στο σύνολό της, εκτιμάται πολύ από τους κριτικούς στο εξωτερικό, παρουσιάζει έντονη φεστιβαλική ζωή και τιμάται επίσης με πολλά βραβεία, σε αντίθεση με την εθνική της αντιμετώπιση που είναι σφόδρα επιθετική εναντίον της, αγγίζοντας ίσως τα όρια μιας τάσης περιθωριοποίησής της από την ετήσια παραγωγή.

Ουσιαστικά, με αυτήν την ταινία ο Λοπουσάνσκι, καταλαμβάνει -κατά τη γνώμη των κριτικών- μια ιδιαίτερη θέση στο ρωσικό κινηματογράφο: του πολύ σκοτεινού φιλοσοφημένου δημιουργού αλλά ταυτόχρονα και ευφυολόγου Ρώσου κινηματογραφιστή. Κακεντρεχείς στερεότυπες εκφράσεις

30

ΧΡΟΝΙΑ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

που καταρρίπτονται στο σύνολό τους μερικά χρόνια αργότερα, το 1995, όταν ο σκηνοθέτης παρουσιάζει τη νέα του ταινία, "Ρωσική Συμφωνία".

Η τρίτη ταινία του Κ.Λοπουσάνσκι αποτελεί ένα νέο βήμα στο δημιουργικό έργο του σκηνοθέτη. Διατηρώντας σταθερό το λάιτ μοτίβο της Αποκάλυψης, "μάρτυρας κατηγορίας" των Ρώσων διανοουμένων, ο Κ. Λοπουσάνσκι πρώτη φορά επέτρεψε να ει-σβάλλει στο σινεμά του η ζωή, χαοτική, πυρωμένη, μερικές φορές και περισσότερο φανταστική από οποιαδήποτε σκηνοθετι-κή κατασκευή..." ("Νέα Ιστορία του Εθνικού Κινηματογράφου" εγκυκλοπαίδεια)

Οι σοβιετικοί κριτικοί επαναδιαπραγματεύονται με τις απόψεις τους και οι περισσότεροι αναθεωρούν, μερικώς, αναγνωρίζο-ντας το πρόσωπο του ανθρώπου - δημιουργού, ως "ικανό για απρόβλεπτη εξέλιξη".

Η παγκόσμια πρεμιέρα της ταινίας είναι ταυτόχρονα και η συμμετοχή της στο Φεστιβάλ του Μόντρεαλ, το Σεπτέμβριο του 1994, ενώ την αμέσως επόμενη χρονιά, το 1995, η ταινία τιμάται με το "Βραβείο Οικουμενικής Επιτροπής" στο Φεστιβάλ του Βερολίνου.

Η επόμενη ταινία με τίτλο "Τέλος του Αιώνα" 'κόλλησε' στο στάδιο της προετοιμασίας για αρκετά χρόνια, καθώς το 1996, έτος γραφής του σεναρίου, η επιχορήγηση απορρίπτεται από το Ρωσικό Κέντρο Κινηματογράφου, εξαιτίας, όπως οι ίδιοι διαβε-βαιώνουν, των υψηλών οικονομικών απαιτήσεων της ταινίας.

Ωστόσο, το σινεμά του Λοπουσάνσκι, σε αντίθεση με την πατρίδα του, συνεχίζει να διατηρεί δυνατά ποσοστά συμμετοχικής θέασης και να τυγχάνει υψηλής καλλιτεχνικής αποδοχής από το ανά την υφήλιο κοινό.

Έτσι, και παρά τις αντίξοες συνθήκες της 5ετίας, το 2001 το "Τέλος του αιώνα" επιτέλους ολοκληρώνεται και προβάλλεται για πρώτη φορά στην Αμερική με τη συμμετοχή του στο Φεστιβάλ "Tellouride Film". Πρόκειται για μια ταινία δωματίου, όπου το απρόβλεπτο κυριαρχεί έντονα, με θεματικό άξονα σε ατέρμονη περιστροφή προβληματισμού γύρω από την άτυπη σχέση μι-ας μπτέρας και της κόρης της. Αγάπη, επανάσταση, ιστορία, ανθρώπινη μνήμη, λέξεις, έννοιες, δυναμικές, που τουλάχιστον φιλικά, διατηρούν ανέπαφες τις διαχωριστικές τους λωρίδες και υποχρεώνουν το θεατή σε συνειδητή ανάλυση των επιμέ-ρους αυτών συνιστωσών.

Στη Σ. Ένωση η ταινία τιμάται με κάποια βραβεία και μπαίνει στην λίστα των υποψηφιοτήτων για την επιλογή της παραγωγής που πρόκειται να εκπροσωπήσει τη χώρα στα βραβεία Όσκαρ.

Η τελευταία του ταινία με τον τίτλο "Ασχημόκυντοι" (2006) βασίζεται στο ομότιτλο μυθιστόρημα των αδερφών Στρουγκάσκι. Η ταινία διανέμεται στις αίθουσες το φθινόπωρο του 2006 και μέχρι στιγμής έχει προβληθεί σε πε-ρισσότερα από 30 φεστιβάλ ανά τον κόσμο, τιμήθηκε δε με πολλά βραβεία ανάμεσα στα οποία και: "Βραβείο Καλύτερης Ευρωπαϊκής Φανταστικής Ταινίας" στην Ελβετία καθώς και "Κρατικό Βραβείο της Αγίας Πετρούπο-λης".

"Η κριτική ματιά του..."

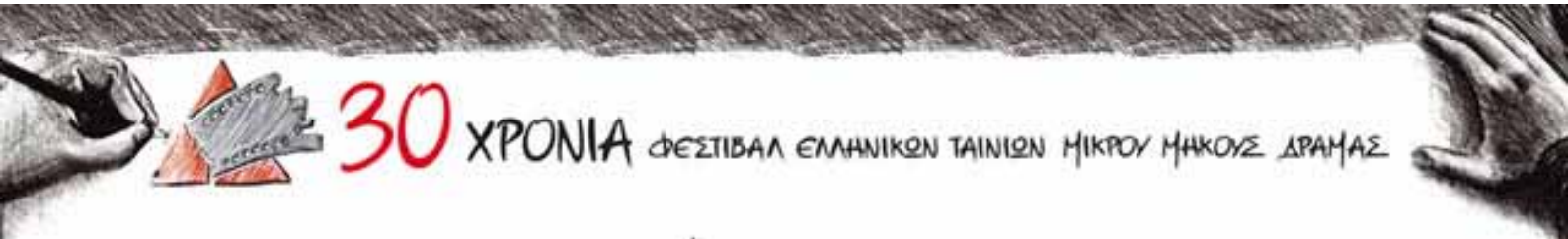
Κύριε Λοπουσάνσκι, μπορεί ο σύγχρονος κινηματογράφος να επηρεάσει τις κοινωνίες στη σημερινή τους μορφή, να πυροδοτήσει πολιτικές αναζη-τήσεις και ζυμώσεις όπως έκανε στο παρελθόν;

Θα απαντήσω με δύο σύντομες φράσεις στην ερώτησή σας. Είναι κακός εκείνος ο δημιουργός που πιστεύει ότι δεν μπορεί να αλλάξει τη ζωή μέσα από την τέχνη ή μάλλον με τη βοήθεια της τέχνης. Από την άλλη πλευρά, αν κάποιος δημιουργός πιστεύει ότι μέσω της δουλειάς του μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, τότε είναι πολύ αφελής.

Στον 21ο αιώνα που διανύουμε πλέον, σε ένα πολύ διαφορετικό πολιτικό κλίμα και στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ποιες είναι οι πηγές έμπνευσης του κινηματογραφικού σας έργου;

Νομίζω πως είναι πολύ δύσκολο να το εξηγήσω αυτό με λέξεις. Αν κάτι τέ-τοιο ήταν δυνατό, τότε θα εξέδιδα έναν οδηγό σε cd που θα έδινε τις στρα-τηγικές έμπνευσης και οποιοσδήποτε θα μπορούσε να το προμηθευτεί και να γίνει καλός δημιουργός και καλλιτέχνης. Όταν ένας σκηνοθέτης δη-μιουργός παρατηρεί τη ζωή είναι προφανές ότι οι ιδέες βγαίνουν μέσα από το μυαλό και την ψυχή του. Μετά εξαρτάται από το κατά πόσο μπορεί να

αναλύει τα θέματα και να βγάζει τα δικά του συμπεράσματα ώστε να προχωρήσει στη δημιουργία μιας ταινίας.

Κατά πόσο σας έχουν βοηθήσει οι μουσικές σας σπουδές και γνώσεις στο κινηματογραφικό σας έργο; Είναι τελικά ο ρόλος του σκηνοθέτη παρόμοιος με αυτόν του μαέστρου μιας ορχήστρας;

Έχω γνωρίσει πολλούς σκηνοθέτες που διαθέτουν μουσική παιδεία, όπως ο Ταρκόφσκι. Πιστεύω ότι οι μουσικές γνώσεις βοηθούν στην αίσθηση ρυθμού, στην αίσθηση δομής. Όταν το παιδί είναι μικρό και δεν μπορεί ακόμα να κάνει κινηματογράφο αλλά υπάρχει αγάπη για την τέχνη, η μουσική παιδεία είναι ένα πάρα πολύ καλό βήμα. Σε ότι αφορά τις ομοιότητες του ρόλου ενός σκηνοθέτη με έναν μαέστρο ορχήστρας, συμφωνώ απόλυτα. Και στις δύο περιπτώσεις ο δημιουργός είναι αυτός που συντονίζει το σύνολο της ομάδας.

Το έργο σας έχει επηρεάσει τη δημιουργική σκέψη πολλών νεότερων σκηνοθετών και έχει αποτελέσει πρότυπο και πηγή έμπνευσης. Αισθάνεστε για τον λόγο αυτό ότι φέρετε κάποιου είδους ευθύνη;

Εργάζομαι ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο και αισθάνομαι πολύ υπερήφανος γι' αυτό και ταυτόχρονα, ναι, αισθάνομαι μεγάλη ευθύνη. Μου αρέσει πολύ που συνεργάζομαι με τη νέα γενιά σκηνοθετών γιατί πάντα εμπλουτίζομαι από αυτούς τους ανθρώπους. Πάνω στα δικά τους παραδείγματα βλέπω ότι ο κινηματογράφος είναι μια αιώνια τέχνη.

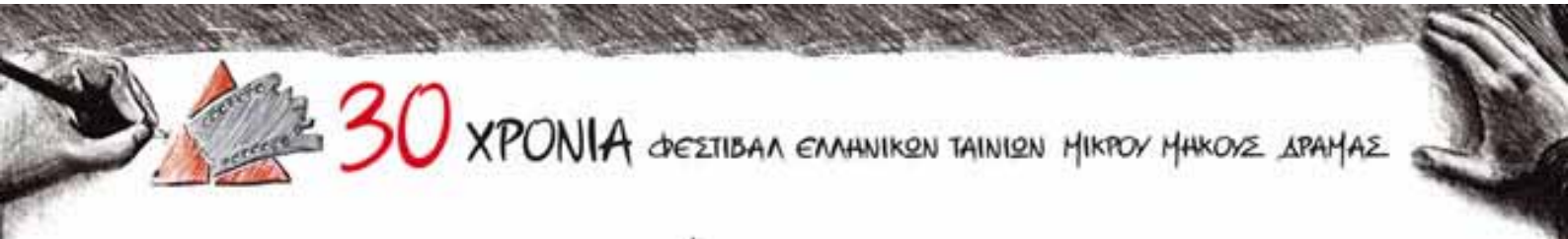
Ποιες είναι οι δυσκολίες της κινηματογραφικής παραγωγής στη Ρωσία;

Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι δίχως άλλο η εμπορικότητα και η διανομή μιας ταινίας. Αλλά στην αρχή, πιστεύω ότι κάθε δημιουργός ή σκηνοθέτης θέλει πάνω απ' όλα το έργο του να έχει συνέχεια. Όταν ένας σκηνοθέτης γίνεται μέρος της κινηματογραφικής βιομηχανίας, τότε υπάγεται πλέον σε άλλους νόμους, τους νόμους της οικονομίας. Ο κινηματογράφος είναι ένα εργοστάσιο που παράγει ένα προϊόν, το οποίο στη συνέχεια θα διατεθεί προς πώληση.

Ποια από τις ταινίες σας ξεχωρίζετε;

Δεν μπορώ να συγκρίνω με τίποτα την πρώτη μου ταινία τα "Γράμματα του νεκρού αδελφού" με τις υπόλοιπες. Κατ' αρχάς, ήταν μια ταινία για την οποία υπέφερα πάρα πολύ, όταν την ετοίμαζα το 1986, λίγο πριν την έκρηξη του Τσερνομπίλ. Είναι μια ταινία καθαρά προφητική εξαιτίας της οποίας μου άνοιξαν οι πόρτες της κινηματογραφικής βιομηχανίας και με δέχτηκαν σε όλο τον κόσμο ως δημιουργό. Και όλα αυτά έγιναν την εποχή που ξεκινούσε η Περestroika και η εκτεταμένη λογοκρισία λάμβανε ακόμα χώρα. Υπήρχε μάλιστα κίνδυνος να απαγορευθεί η διανομή και προβολή της ταινίας, αλλά με την προσωπική βοήθεια του Γκορμπατσόφ, τελικά εξελίχθηκαν ομαλά. Βέβαια, μπορώ κι εγώ να πω -όπως άλλωστε οι περισσότεροι σκηνοθέτες- ότι η πιο αγαπημένη μου ταινία είναι η τελευταία.

Η αριθμητική προσέγγιση των εικόνων

Αριθμητική προσέγγιση σε εικόνες; Και όμως... Η διαδραστική επικοινωνία γεγονότων με συνδυασμούς απλών αριθμών μπορεί να αποτελεί μια φαινομενικά πολύπλοκη διαδικασία, ωστόσο το αποτέλεσμά της στις μέρες μας θεωρείται η πλέον αδιαμφισβήτητη σχέση τόσο με την έννοια της απόλυτης προσέγγισης όσο και της διαπλάτυνσης του ορίζοντα με τα προς επεξεργασία δεδομένα.

Σας παραθέτουμε σειρά αριθμητικών γεγονότων που έδρασαν πριν (καθόρισαν δηλαδή σημαντικές ακολουθίες γεγονότων), δρουν κατά τη διάρκεια (διαμόρφωση καθημερινού προγράμματος, μελέτη - επεξεργασία δεδομένων) και θα συνεχίσουν να δρουν στο μέλλον καθώς η ανεξίτηλη συσχέτιση με τη λήξη της διαδικασίας θέτει οριστικά τα πράγματα στη θέση τους...

ΑΡΙΘΜΟΙ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΦΕΣΤΙΒΑΛ 2007

ΤΜΗΜΑ	Σύνολο Ταινιών	Χρόνος (λεπτά) Προβολής	Ποσοστό Συμμετοχής
ΔΤ & ΔΔ Ταινίες με Υπόθεση	3	60	5%
ΔΤ Έλληνες του Κόσμου	4	56	7%
ΔΤ Σπουδαστικές Ταινίες	11	108	19%
ΔΤ Ταινίες με Υπόθεση	29	474	50%
ΔΤ Ταινίες Ντοκιμαντέρ	2	27	4%
ΠΤ Σπουδαστικές Ταινίες	3	23	5%
ΠΤ Ταινίες με Υπόθεση	6	68	10%
Σύνολο	58	816	100%

42 Χώρες από ολόκληρο τον πλανήτη

129 Ταινίες με συνολικό χρόνο προβολής 1822 λεπτά

Σύνολο 136 σκηνοθέτες: 103 άνδρες (75,74%), 33 γυναίκες (24,26%)

Διεθνές Τμήμα 78 σκηνοθέτες εκ των οποίων: 59 άνδρες (80,41%), 19 γυναίκες (19,59%)

Ελληνικά Τμήματα: 61 σκηνοθέτες, (46 άνδρες 75,41%, 15 γυναίκες 24,59%). Αναλυτικότερα:

ΔΤ Ταινίες με Υπόθεση: 29 (25 άνδρες 80,65% 6 γυναίκες 19,35%)

ΔΤ Σπουδαστικές Ταινίες: 11 (11 άνδρες 91,67%, 1 γυναίκες 9,33%)

ΔΤ Ταινίες Ντοκιμαντέρ: 2 (1 άνδρας 50%, 1 γυναίκα 50%)

ΔΤ Έλληνες του Κόσμου: 4 (3 άνδρες 75%, 1 γυναίκα 25%)

ΠΤ Ταινίες με Υπόθεση: 6 (5 άνδρες 83,33%, 7 γυναίκες 16,67%)

ΠΤ Ταινίες Σπουδαστικές: 3 (2 άνδρες 66,67%, 1 γυναίκα 33,33%)

εκ του συνόλου των οποίων 34 πρωτοεμφανιζόμενοι (εκ των 61 συνολικά) με ποσοστό συμμετοχής 55,74% (22 άνδρες 64,71%, 12 γυναίκες 35,29%)

